

Molnen formar sig till läskedrycksflaskor med mera

© Per Bronco Karlsson

Solen stiger långsamt över den bohuslänska arkipelagen. Beckmörkret ger vika för ljuset som klonar sig och förskönar varje aspekt av jordiskt bosch. Ett kalejdoskop av detaljer avtecknar sig mot den blånande rymden i ljusets periferi, den azurblånande rymden som är kolnattens sista rest och dagens hermafroditiska inledning. Detta är gränslandet mellan ljus och mörker. Det mesta man kan se i detta ljusliga ingenmansland tycks hemligt och ovanligt.

Den som från sin veranda betraktar de karga bohuslänska klippöarna i gryningsljusets tvekönade arpeggio kan inte vara säker på om de under dagen ska formas till arkipelagen de var igår. Innan dagsljuset är formulerat vet ingen vad det kommer att belysa, vilka varelser som ännu en dag kommer att underkastas jordverklighetens malström.

Kanske ska en hyperabstraherad, belladonnapåverkad insekt lyfta från aerodromen i Fiskebäckskil, cirkulera över lakritsbåtarna i Koljöfjorden, för att slutligen gå i clinch med en djonk i Malö strömmar. Kanske ska en skata knycka emaljögonen från den blindes nattduksbord och begrava dem i sitt avlägset belägna hybble för att använda dem i en luguber framtid.

Nej, den som sitter på sin veranda och ser gryningen breda ut sig över Bohuslän vet inte vad dagen har i sitt sköte. Men vem är det som sitter på verandan? Det är ju bara en liten pojke! Han har blå ögon och solblekt hår. Det är alldeles vitt och utgör en vacker kontrast mot den bruna hyn. Han kallas Terrakotta.

Det rasslar till inne i huset. Terrakotta reser sig och går in för att mata sin plausibla krokodil. En plausibel krokodil ställer aldrig till med rabalder. Den är en posör och använder sin långa pansar- och fjälltäckt bakdel att vifta med när den är glad, precis som en hund. Terrakotta ger den en välhängd galgfågel, som den drar iväg till sin matskål och slukar i två bett.

Solen är nu tio meter över Dragsmarks grantoppar. Den är en utvecklad rotvälska som skrinlagt den sippa natten och gjort dagen varm i kläderna. Terrakotta gör sig redo att gå till stranden för att bada.

Varje bad är ett äventyr. Terrakotta doppar kroppsdel efter kroppsdel i underljuds fart, spasmskt ryckande och skrikande i vass diskant. När han slutligen har vatten till badbyxkanten är det stopp. Fötterna vägrar föra honom djupare, som om de vore varelser med egen vilja. Om det inte vore för att hans hjärna arbetade i det fördolda med att ro iland operationen, skulle den förmodligen rinna ut i sanden.

Terrakotta känner av påtryckningarna från sin hjärna och ger till sist med sig. Han ska doppa sig. Men hur? Han måste använda sitt huvud för att lura sin kropp. Därför doppar han huvudet i vattnet. Iskalla vattendroppar rinner nerför hans nacke och axlar. Det är plågsammare att inte doppa sig än att doppa sig. Samma procedur varje morgon, varje bad.

Man kan undra varför han absolut ska bada överhuvudtaget. Svaret är att han är en äventyrslysten estet. Det är vackert att bada och den plågsamma doppningsritualen ger badet en äventyrets accent.

Terrakotta går den asfalterade vägen till stranden. Han stannar till för att titta en stund på myrstacken vid den vindpinade tallen i början av backen ner till ängen där man svänger av mot badplatsen. En tunnhårig man i grå kostym och stålbågade glasögon dyker plötsligt upp bakom tallen. Han har en lupp i handen. När han får syn på Terrakotta säger han:

"God dag."

"God dag", svarar Terrakotta. "Vem är du?"

"Vem, jag"? säger mannen. "Jag är Kalle Hindfot, professor i entomologi, läran om insekterna."

"Jaha", säger Terrakotta. "Tittar du också på myrorna?"

"Nja, det är egentligen skalbaggar jag studerar."

"Skalbaggar"? upprepar Terrakotta.

"Ja, ett stort antal skalbaggar lever ständigt i eller i närheten av myrornas samhällen."

Han höjer ett ögonbryn och fortsätter:

"Några är fiender till myrorna och vågar sig aldrig in i själva stacken, men de flesta avger något för värddjuren smakligt ämne och matas och skyddas av dem. Vår vanliga stackmyra hyser största antalet myrgäster."

"Aha", säger Terrakotta, "det är därför du studerar myrstacken!"

"Visst", säger professor Hindfot, "bästa tiden att insamla dem är på våren, de första varma dagarna, då myrorna kommer upp och i stora klumpar sitter och värmer sig i solen. Med handskar på händerna kan man utan obehag samla ihop hela myrklumpen, lägga den i ett säll och skaka över ett skynke eller i en påse, som man tar med sig hem. Man får bästa resultatet i gamla och stora stackar, som ligger mera öppet, gärna vid ett ihåligt träd."

"Men", säger Terrakotta, "det är ju inte vår. Det är sommar."

Kalle Hindfot skrattar.

"Visserligen, men jag är professor. Jag hittar en Xantholinus vid vilken årstid som helst."

"Vad gör du med skalbagarna när du kommit hem då"? frågar Terrakotta.

Ännu en gång föregås professors replik av ett ögonbrynshöjande.

"Jag äter dem", svarar han. "Du kanske vill ha några?"

"Nej tack", säger Terrakotta, "jag har inte tid. Jag ska bada. Men tack ändå."

"En annan gång kanske", muttrar professorn lite surmulet.

Terrakotta går vidare på den asfalterade vägen. När han kommer nerför backen svänger han åt höger, in på ängen. Han snubblar över en tistel och landar så dumt att han får ett hundkäv i ögat.

"Jäklar", fräser han, "där gick seendet åt pipan."

Han gnuggar sig i ögat men det är alldeles indimmat. En hippie kommer springande. Hår och peacemärken fladdrar och far åt alla håll. Han stannar och böjer sig ner över Terrakotta.

"Jag såg vad som hände. Hur gick det?"

"Jag är blind", svarar Terrakotta. "Hela ögat fullt med hundkäv."

Hippien letar upp en pinne som han bänder upp Terrakottas öga med.

"Ta det lugnt", säger han, "allt du behöver göra är att tvätta ögat med sprit."

"Med sprit"! fämtar Terrakotta. "Då måste jag bedövas först."

"Var inte så borgelig", väser hippien, "sprit är bedövningsmedel. Och ögat måste tvättas. Det ser ut som en ost."

Terrakotta sluter sitt friska öga och kisar genom det skadade.

"Hela ängen ser ut som en ost", säger han.

Hippien snurrar ett varv för att betrakta ängen.

"Ost", mumlar han. "Liknar en vanlig äng, tycker jag. Inte för att jag är någon expert, jag höll fredligt på med mina cannabis sativor i diket, men här finns både gräs och blommor. Jag ser smörblommor, vallmo, rödklöver, hundkäx, palsternackor, kamomill och prästkragar vid första ögonkastet. Det är ditt öga som ser ut som en ost, inte ängen."

Terrakotta reser sig och haltar mot havet. Hippien följer efter.

"Ah, havet", säger hippien, "det kanske räcker att skölja ögat i havet. Varför går du inte och badar?"

"Jag var på väg att bada", svarar Terrakotta. "Varför går du inte tillbaka till dina cannabis sativor?"

Hippien tvärstannar och blir stående på ängen, djupt sårad.

"Vill du bli av med mig"? utbrister han.

Terrakotta stannar till och tänker efter. Vill han bli av med hippien? Och i så fall varför?

Ja, han vill bli av med hippien. En anledning till att han badar så tidigt på morgonen är att han vill doppa sig utan åskådare. Om hippien följer med blir han avslöjad som den badkruka han är. Detta kan han ju inte tala om för hippien. Å andra sidan vill han inte såra honom.

Dilemmat löser sig genom en tredje part. Terrakotta ser någon eller något rycka upp hippiens marijuanaplantor.

"Det är någon där borta vid dina cannabis sativor", säger han och pekar.

Hippien vänder sig om och utbrister:

"Djinnen! Det är djinnen! Den förföljer mig vart jag går och gör livet surt för mig. Jag skulle inte ha kommit hit. Vad gör man med ett så envist andeväsen? Den har varit i min närhet sedan jag var i Turkiet. Men som tur är har jag min muska, en amulett som innehåller skrift ur Koranen. Den funkar på djinner ungefär som krucifix funkar på vampyrer."

Hippien springer mot sina älskade hampor med muskan i högsta hugg för att skrämma bort djinnen. Terrakotta ser sin chans att fortsätta vidare på egen hand. Han går fort genom det höga gräset tills han lämnat ängen och står på bryggan mellan fastlandet och Strutsholmen, ön där badplatsen är.

En gigantisk krabba blockerar bryggan. Han kommer inte förbi. Krabban är i färd med att slita en engelsk fetknopp i stycken. Terrakotta kan inte förstå varför krabban absolut ska sitta på bryggan och äta. De engelska fetknopparna växer längs stigen på Strutsholmen. Krabban måste ha klättrat uppför klipporna på öns nordsida, ryckt upp fetknoppen med rötterna och släpat den till bryggan. Bakom sig, på ängen, ser han hippien mota tillbaka djinnen.

Det tycks bara finnas en sak att göra: Sätta sig och vänta tills krabban har ätit färdigt. Terrakotta hoppas att han ska hinna bada innan ögat blir permanent indimmat.

Det är då det oförklarliga händer. Ett cirrusmoln stävar moloket över det akvamarinblå himlavalvet. Den provinsiella krabban störs naturligtvis inte av detta, men Terrakottas hand faller drömskt upp i himlen för att fånga molnet. Han upptäcker till sin fasa att han har ett hål i sin hand, där molnet rinner igenom.

Den förfärliga sanningen slår honom som ett blixtnedslag: För första gången i sitt liv har han misslyckats med att fånga ett moln! Han tittar på hålet i sin hand. Ett hål i handen uppstår inte hur som helst. Såvida man inte råkar ut för en yttre olyckshändelse föregås ett hål i handen alltid av ett hål i huvudet.

Det börjar med ett hål i huvudet där verkligheten rinner ut. När tankarna är tömda på substans kan de inte längre formulera sig i realistiska termer. Det uppstår då ett hål i molnfångarens hand. När processen har försiggått en längre tid ser man inte ens hålet, eller längtar efter att fånga moln.

Människor som dessa är fruktansvärt tragiska, framför allt för sin omgivning. I sin frustration tar de ett krampaktigt tag om jordklotet och kramar det så hårt att det nästan går sönder. Givetvis i bästa välvilja.

"Betyder detta", frågar sig Terrakotta, att jag är en människa? Egendomligt nog har han aldrig tänkt på sig själv som en sådan. Han har tänkt på sig som en del av ett skende. Han är - det räcker. Varför göra skillnad på sig själv och de löjliga molnen? Han älskar dem. De är en del av honom.

Han öppnar sitt friska öga och sluter det indimmade. Molnet försvinner. Det var aldrig där! Cirrusmolnet han misslyckades med att fånga var en produkt av hans indimmade öga. Inte ens hålet i handen var där. Det var en föreställning hans hjärna skapade när han trodde att han hade ett hål i huvudet. Till och med krabban är borta. Kvar på bryggan ligger endast den engelska fetknoppen. Terrakotta kliver lättad över fetknoppen och fortsätter över bryggan.

Äntligen kommer han fram till badplatsen. Underbara absens. Han doppar sin stortå i vattnet. En spårvagn kryssar genom Nordströmmarna. Den har nio kanter och är full med sextanter. De ska till jobbet allihop. Terrakotta vinkar frånvarande. Han badar spasmiskt och går sedan tillbaka till huset. Det är mulet nu. Men hans öga är rent. Han har tvättat det i saltvatten och molnen han ser är riktiga moln. De är alla inom räckhåll från verandan. Han snappar åt sig ett moln som liknar en mandelkaka och slänger det i nyllet på den plausibla krokodilen.

"Månen är en ost", säger han och ler.